

Persbeleid 2025

Gemeente Nijmegen

Richtlijn voor woordvoering en pers
11 februari 2025

Inleiding

Nijmegen, de oudste stad van Nederland, is een bruisend middelpunt van groen, cultuur en een rijke historie. Als gemeente staan we dagelijks in nauwe verbinding met onze inwoners, organisaties en bedrijven. In dit digitale tijdperk vertaalt zich dat naar een voortdurende stroom van interacties, waarin de media onmiskenbaar een sleutelrol spelen.

Vele medewerkers van de gemeente Nijmegen – van afdelingshoofden tot communicatieadviseurs – worden dagelijks benaderd door de pers. Communiceren met de media is een vak op zich, en dat beseffen we ons goed. Hoewel de interacties met de pers meestal soepel verlopen, kunnen ze soms ook uitdagend zijn. Hoe reageer ik direct op camera? Hoe ga ik om met verzoeken om documenten? Wat is de impact van mijn uitspraken op sociale media?

Persberichten van de gemeente Nijmegen worden verstuurd door bureau Communicatie en zijn te vinden op <https://www.nijmegen.nl/nieuws/>. Elk persbericht wordt zorgvuldig getoetst aan onze richtlijnen. Daarnaast beheert bureau Communicatie ook onze corporate social media accounts en zorgt voor de juiste afweging bij het plaatsen van content. Ongeacht het medium – social media berichten, persberichten of woordvoering – hanteren we vier kernprincipes: relevantie, nieuwsaarde, openheid en transparantie.

Ons coalitieakkoord 2022-2026 benadrukt het belang van dialoog en samenwerking. Door te luisteren naar de stem van Nijmegenaren, hebben we onze beleidsambities afgestemd op de wensen uit de stad. Tegen deze achtergrond is het heel belangrijk dat wij als gemeente eenduidig en professioneel naar buiten treden. Ons persbeleid biedt richtlijnen om medewerkers te ondersteunen, zodat we als één organisatie spreken. Mediaverzoeken worden daarom afgehandeld door de Newsroom en de woordvoerders van de collegeleden. Zo zorgen we ervoor dat we consistent en professioneel zijn.

Dit persbeleid is niet slechts een reeks regels, maar weerspiegelt onze ambitie om transparant, open en in dialoog met de stad te zijn. Hieronder volgen de kernuitgangspunten van ons persbeleid.

Uitgangspunten

1. Goede mediarelatie

Journalisten hebben een cruciale rol bij het informeren van de samenleving en fungeren vaak als invloedrijke opinieleiders. Ze vormen en beïnvloeden de publieke opinie, genereren en verspreiden nieuws, en veroorzaken soms mediahypes met een aanzienlijke en langdurige impact op ons werk, onze medewerkers en de organisatie. We willen daarom proactief communiceren en duurzame relaties met de media op bouwen.

Door in te spelen op de behoeften van verslaggevers, zullen de media eerder geneigd zijn open te staan voor proactieve berichtgeving vanuit de gemeente. Dit bevordert niet alleen transparante informatievoorziening voor onze inwoners, maar draagt ook bij aan het creëren van draagvlak voor beleid en positioneert de gemeente en haar bestuurders als open en transparant. We moeten ons realiseren dat wanneer we terughoudend en weinig coöperatief optreden tegenover de media, het onrealistisch is om te verwachten dat zij een beeld neerzetten van een open en transparante gemeente.

2. Openbaarheid en uitzonderingen daarop

Alle informatie van de gemeente is in principe openbaar. Deze openbaarheid dient het recht op informatie en zorgt voor publieke controle op het handelen van de overheid. Op basis van de Wet open overheid (WOO) heeft iedereen het recht om informatie op te vragen. Echter, de WOO kent twee typen uitzonderingen op deze openbaarheid.

Ten eerste zijn er absolute uitzonderingsgronden, zoals gegevens over bedrijven of gevoelige persoonsinformatie. In dergelijke gevallen vervalt het recht op openbaarheid direct. Ten tweede bestaan er relatieve uitzonderingsgronden, denk aan de bescherming van economische of financiële belangen, opsporingsbelangen, of belangen gerelateerd aan privacy. Bij deze relatieve gronden maakt de gemeente een afweging tussen het algemene belang van openbaarheid en eventuele andere belangen die op het spel staan.

3. Betrouwbaarheid gemeentelijke informatieverstrekking

Informatie die de gemeente naar buiten brengt – of dit nu via mediagesprekken, persconferenties, persberichten, reacties op persvragen, nieuwsberichten, interviews of ingezonden stukken is – dient altijd integer (naar eer en geweten verstrekt), verifieerbaar, eenduidig en begrijpelijk te zijn.

4. Gemeenteraad en Griffie

Het college communiceert over de voorstellen die het aanbiedt aan de gemeenteraad. Bij collegevoorstellen waarover de gemeenteraad nog een besluit moet nemen, benadrukt het college in zijn communicatie duidelijk dat de besluitvorming bij de raad ligt. Dit verheldert de rolverdeling tussen het college en de gemeenteraad en maakt de fase van besluitvorming inzichtelijk. Wanneer zaken voortkomen uit een initiatiefvoorstel van de gemeenteraad, is het college terughoudend in communicatie en laat dit in eerste instantie aan de raadsfracties over. Na goedkeuring van zo'n initiatiefvoorstel door de raad, geeft het college in zijn communicatie, waar relevant, aan dat het een raadsinitiatief betreft. Op deze manier waarborgt de gemeente Nijmegen transparantie en helderheid in de rolverdeling tussen het college en de gemeenteraad, wat bijdraagt aan een efficiënte lokale democratie.

5. Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Het college van burgemeester en wethouders draagt de verantwoordelijkheid voor persvoorlichting en woordvoering namens zowel de gemeente als zijn collegeleden. Er zijn duidelijke afspraken over wie officieel namens het college communiceert. Deze afspraken worden in overleg gemaakt met de betrokken bestuurders en, waar nodig, met externe partners.

6. Mediabenedering en woordvoering

De gemeente Nijmegen deelt actief informatie met het publiek door middel van persberichten, persgesprekken, werkbezoeken, opiniestukken en interviews. Of het nu gaat om recente gebeurtenissen in het stadhuis of activiteiten in de stad, we zorgen ervoor dat onze inwoners goed geïnformeerd zijn.

Bij het bepalen van de nieuwswaarde richten we ons op wat echt vernieuwend en uniek is. De relevantie van nieuws wordt beoordeeld aan de hand van het belang voor de stadsbewoners en de bredere context van maatschappelijke ontwikkelingen. Als betrouwbare overheid hechten we veel waarde aan open communicatie met pers en publiek.

Onze persberichten zijn evenwichtig en transparant. Ze richten zich zowel op toekomstige plannen en nieuw beleid als op terugblikken en evaluaties. Positief én negatief nieuws wordt eerlijk gedeeld met de media. Bij belangrijke kwesties informeren we de raadsleden gelijktijdig of zelfs eerder dan de pers, vaak via een raadsbrief.

Na elke collegevergadering vindt er een persgesprek plaats. Het college licht indien nodig de genomen besluiten toe, en journalisten hebben de kans om vragen te stellen. Dit moment is essentieel voor de relatie tussen bestuur en pers.

De Newsroom van de gemeente Nijmegen en de woordvoerders van de collegeleden staan tijdens werkdagen klaar om persvragen te beantwoorden. Bij dringende vragen buiten deze tijden is er altijd een contactpunt beschikbaar. Ook de communicatieadviseur van de griffie kan vragen over raadszaken beantwoorden.

7. Embargo

Embargo's kunnen opgelegd worden op persberichten of andere voor de pers relevante informatie. Deze worden met name gehanteerd bij het uitreiken van (gemeentelijke) onderscheidingen om de verrassing voor de ontvanger te waarborgen. Daarnaast worden embargo's toegepast wanneer het gaat om complexe of voor belanghebbenden nog vertrouwelijke informatie. Op deze manier krijgen media de kans om vooraf kennis te nemen van de inhoud en zich voor te bereiden op gerichte vragen, bijvoorbeeld tijdens een aankomende persconferentie. Door het gebruik van embargo's bieden we journalisten de tijd om hun berichtgeving goed voor te bereiden.

Journalisten die akkoord gaan met een embargo, zijn gehouden aan de gemaakte afspraak tot het einde van de afgesproken termijn. Een embargo vervalt indien de betreffende informatie elders is gepubliceerd of als degene die het embargo heeft aangevraagd, dit zelf eerder opheft, of zich niet aan de gemaakte afspraken houdt.

8. Alertheid op mediagevoelige onderwerpen

Ambtenaren, communicatieadviseurs en woordvoerders zijn alert op belangrijke ontwikkelingen binnen hun eigen portefeuille die mogelijk de aandacht van de media trekken. Ze stemmen onderling en in samenspraak met het bestuur af hoe de gemeente hierover communiceert.

9. Media bij openbare bijeenkomsten van de gemeente

Wanneer pers aanwezig is bij een openbare bewoners- of informatiebijeenkomst, worden de deelnemers hier aan het begin van de bijeenkomst over geïnformeerd. Indien noodzakelijk worden vervolgens afspraken gemaakt om te garanderen dat bewoners vrijuit kunnen spreken en de pers op gepaste wijze verslag kan doen.

Bijlage 1 Richtlijnen woordvoering

De beantwoording van persvragen loopt via bureau Communicatie of (in geval het vragen over raadszaken betreft) de griffie. Ambtenaren verwijzen journalisten altijd door naar de Newsroom of woordvoerders bij bureau communicatie. Hier doen de adviseurs/medewerkers de intake en bereiden in afstemming met inhoudelijke medewerkers, woordvoerders en mogelijk ook bestuurders een antwoord voor en adviseren wie de woordvoering doet. Afhankelijk van de vraag is dat een bestuurder, de vaste perswoordvoerder van een collegelid, of een inhoudsdeskundige zoals een projectmanager, specifieke bodemdeskundige of wijkregisseur.

Woordvoering over nieuw beleid of over politiek-bestuurlijk gevoelige onderwerpen. Bij vragen over een voorstel waarover nog door het college van B&W moet worden besloten, of dat politiek- bestuurlijk gevoelig is (kan ook uitvoering van bestaand beleid zijn), gebeurt woordvoering door perswoordvoerders. Zij sparren met beleidsmedewerkers en de bestuurder, adviseren wie het woord voert en zorgen dat het antwoord wordt gegeven.

Woordvoering over onderwerpen zonder politiek-bestuurlijke gevoeligheid. Ook deze vragen komen binnen bij het persteam bij bureau communicatie. De vragen worden uitgezet bij de inhoud en vervolgens beantwoord.

Perscontacten raad: De griffie coördineert de perscontacten voor de gemeenteraad. De griffie stelt zich neutraal op en geeft voornamelijk procedurele of technische toelichting. Bij de communicatie over raadsbehandeling (raadsinformatieavond, commissie- of raadsvergadering) ligt het accent op het toelichten van de wijze van besluitvorming en toelichting op het raadsbesluit. Voor inhoudelijke uitspraken en/of politieke standpunten verwijst de griffie naar de fractiewoordvoerders of het college.

Optredens voor radio of tv: Optredens voor radio of tv worden in principe door bestuurders gedaan. In uitzonderingsgevallen kunnen directeuren, wijkmanagers, projectleiders, inhoudsdeskundigen of woordvoerders hun plaats innemen. Dit wordt altijd afgestemd en besproken met de perswoordvoerders van de collegeleden en de bestuurders.

Beantwoording van persvragen

- Bureau Communicatie reageert zo snel en volledig mogelijk op vragen van de media. Als dat mogelijk is, volgt dezelfde werkdag een inhoudelijk antwoord. Als dat niet kan, bijvoorbeeld omdat informatie niet direct beschikbaar is, wordt met de journalist een reactietermijn afgesproken.
- Communicatie is in werktijd altijd bereikbaar voor de media. Buiten werktijd zijn de woordvoerders voor de media in geval van spoed bereikbaar.
<https://www.nijmegen.nl/over-de-gemeente/burgemeester-en-wethouders/pers/>
- Woordvoerders vragen bij een interview vóór publicatie de tekst op, om te mogen inzien en om deze te mogen corrigeren op feitelijke onjuistheden.

- Woordvoerders registreren lopende en afgehandelde perscontacten en informeren de betrokken bestuurder(s) en ambtenaren over de afhandeling.
- Als de gemeente persvragen krijgt van eenzelfde inhoud en strekking als raadsvragen, beantwoorden de woordvoerder deze in principe, nadat de raadsvragen zijn beantwoord. Hiervan kan in overleg met de betreffende portefeuillehouderbestuurder afgeweken worden.